

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

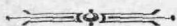
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 7.

ΤΟΜΟΣ Γ'.

19 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1893.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἐν τῷ ἑλληνικῷ ζητήματι νεωτέραν φάσιν ἔχομεν τὴν ἐκ τῆς ἐντυπώσεως, ἣν παρὰ τοῖς ξένοις πιστώταις, τοῖς ἐν Λονδίῳ, Βερολίῳ καὶ Παρίσις ἰδίᾳ, προὔξεν ὁ ὑπὸ τοῦ κ. Τρικούπη καὶ τῆς ὑπ' αὐτὸν κοινοβουλευτικῆς πλειοψηφίας ἐπιβληθεὶς αὐτοῖς αὐτογνωμόνως συμβιβασμός, καθ' ὃν προσωρινῶς παραχωροῦνται αὐτοῖς μόνον τριάκοντα τοῖς ἑκατὸν τῶν εἰς αὐτοὺς ὀφειλομένων τόκων, ἀναστελλομένου καὶ τοῦ χρεωλυσίου. — Οἱ ὁμολογιῶχοι οὗτοι διὰ συνελεύσεων αὐτῶν ἐν ταῖς ὀνομασθεῖσαις πρωτευούσαις καὶ διὰ τῶν κατ' αὐτάς μετὰ δριμείας ἀγορεύσεις συγκροτηθεῖσιν ἐπιτροπῶν διατυποῦσι διαμαρτυρίαν ἐπὶ διαμαρτυριῶν, αἵτινες πιθανώτατα δὲν θὰ ἰσχύσωσιν εἰς μεταβολὴν τῶν δεδομένων, μείζονα ὅμως πάντοτε καθιστῶσι τὴν ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ συμφορᾷ θλίψιν. — Ἡ Ἑλλάς, ἥτις τέως εὐλόγως πάντοτε ἐσεμνύνετο ἐπὶ τῇ ἐγκαίρῳ καὶ ἀνελλιπεῖ ἐκπληρώσει τῶν πρὸς τοὺς πιστωτὰς ὑποχρεώσεων αὐτῆς, ἔδει ἀναντιρρότως νὰ πράξῃ τι πλεότερον, ὅπως ἀποτρέψῃ τὸ δριμύτερον τοῦλάχιστον τῶν μομφῶν τούτων. — Ἀτυχῶς ἄλλως ἔδοξε τοῖς κρατοῦσιν, οὕτω δὲ ἀλγεινότερον κατ' αὐτὰς παρέχει ἀνάγνωσμα ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος, ἀναγράφων τὰς διαμαρτυρίας καὶ πικρότατα τὸ μέτρον τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως ἐπικρίνων.

Ἀγνοοῦμεν κατὰ πόσον πράγματι μετὰ ἐξαιρετικῶν ἐνδιαφέροντος ὁ ἐπὶ τῶν οικονομικῶν δέρος ὑπουργὸς παρακολουθεῖ, ὡς χαιρεκᾶκως ἰσχυρίζεται ὁ ἐν Βελιγραδίῳ ἀνταποκριτὴς τοῦ Πεσ τ α ἰ ο υ Α ὀ ὕδ, τὰς ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως διεξαγομένας πρὸς τοὺς πιστωτὰς αὐτῆς διαπραγματεύσεις, ὅπως καὶ αὐτὸς κατὰ τὰ αὐτὰ κανὼν ἰ σ η τὰ οικονομικὰ τῆς Σερβίας φαίνεται ὅμως ὅτι ὄντως καὶ αὐτόθι, παρὰ τὰς περὶ τοῦ ἐναντίου διαβεβαιώσεις τοῦ κ. Βούιτς καὶ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ τοκομεριδίου τοῦ ἰανουαρίου, τὰ πράγματα μοιραίως πρὸς τοιαύτην λύσιν ἄγου-

σιν. — Ὅπερ δὲ χεῖρον, πρὸς τῇ οικονομικῇ καὶ ἡ πολιτικῇ τοῦ βασιλείου κατάστασις ἡκιστα ροδὶν παρίσταται. — Ὁ νεαρὸς βασιλεὺς, λίαν προῶς στεγνθεὶς τῶν συνετῶν συμβουλῶν τοῦ παιδαγωγοῦ καὶ πρωθυπουργοῦ αὐτοῦ Δόκιτς, εἰς τὰς γνώμας τοῦ ὁποῦ ἀπόλυτον ἔτρεφεν ἐμπιστοσύνην καὶ εἰς οὐ τὰς εἰρηγῆσεις ὀφείλει τὴν ἀνῶδυνον ἐκτέλεσιν τῆς εὐτόλμου ἐκείνης πράξεως, μὴ καθ' ὁλοκληρίαν δέ, φαίνεται, ἐπαληθευσαδὼν τῶν ἐλπίδων περὶ τῆς περὶ τὸν στρατηγὸν Γροῦιτς, ὃ προσωρινῶς καὶ πρὸς δοκιμὴν ἀνέτεθῃ ἡ πρωθυπουργία, συγκεντρώσεως τῶν συνετῶν καὶ μετριοπαθεστέγων στοιχείων τῆς ἀπολύτως ἐν τῷ κοινοβουλίῳ κρατούσης ριζοσπαστικῆς μερίδος, περιέστη εἰς ἀμφιδοξίαν περὶ τοῦ πρακτέου, ἐπιτρέπουσαν τοῖς ἡγέταις τῶν ἐκτὸς τῆς ἀρχῆς μερίδων, καὶ αὐτῶν τῶν ὑποδίκων φιλελευθέρων, νὰ ἐλπίσωσι ταχεῖαν τῆς ἐξουσίας ἀνάκτησιν καὶ νὰ ἐπαναλάβωσι δραστηρίως τὰς πρὸς τοῦτο ἐνεργείας — Οὕτως οὐ διαλείπουσι κυκλοῦμεναι ἥϊμαι περὶ ἐπικειμένης προσκλήσεως εἰς τὴν πρωθυπουργίαν τοῦ κ. Γαραδανίν, ἡγέτου τῶν προοδευτικῶν, ὑπὲρ οὗ, φαίνεται, ἐνασκεῖται ἡ ἐν Βελιγραδίῳ αὐστριακὴ ἐπιτροπὴ, καλουμένων, ὡς λέγεται, εἰς συνεργασίαν καὶ ἐνίων ἐκ τῆς μερίδος τῶν φιλελευθέρων. — Ἀγνώστον κατὰ πόσον ὄντως ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος μετὰ τὴν ἀπόκρουσιν τοῦ σχεδίου αὐτοῦ περὶ συγκροτήσεως στρατοκρατικῆς κυβερνήσεως βουλευέται σπουδαίως τὴν παράδοσιν τῆς ἀρχῆς παρὰ τὴν διαρκῶς καὶ πανισχύρως ριζοσπαστικὴν κοινοβουλευτικὴν κατάστασιν εἰς τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος ἀσθενεστάτας καὶ ἀντιδημοτικωτάτας μερίδας — γινώσκον δὲ ὅτι οἱ προοδευτικοὶ πρὸς ταῖς περὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς ἀρχαῖς αὐτῶν θεωροῦνται ὡς αἴτιοι τῶν στρατιωτικῶν ἀποτυχιῶν τοῦ 1885 καὶ τῶν τοῦ πολέμου ἐκείνου δαπανῶν, προκαλεσαδὼν μετὰ τῶν διὰ τοὺς ἐσωτερικοὺς λόγους φορολογικῶν καθυστερήσεων τὴν ἐνεστώσαν οικονομικὴν θέσιν τοῦ κράτους — ἂν ὅμως ἐγίνετο τοιοῦτό τι, τὰ πράγματα τοῦ βασιλείου ἀντὶ βελτιώσεως πιθανώτατα θὰ εἰσέρχοντο εἰς νέαν καὶ δεινότεραν ἰδω-

περίοδον κρίσεως διὰ τὴν ἐπιγεννησμένην ἐξέγερσιν μᾶλλον ἀκατασχέτων τῶν πολιτικῶν παθῶν, ἅτινα συνήθως καὶ ἐν Σερβίᾳ μετὰ πολλῆς βιαιότητος ἐκδηλοῦνται. — Ἀλλ' ἐλπίζομεν ὅτι δὲν θὰ παρασχεθῇ ἡ πρὸς τοῦτο ἀφορμὴ. Ἀληθές ἐστι ἡ ριζοσπαστικὴ μερίς διασπᾶται ὑπὸ διαφωνιῶν καὶ δυσχεραίνει οὕτω τὴν παγίωσιν τῶν ὑπουργείων, ἀλλ' εἰς πρώτῃν ἀπόπειραν ἐκκρούσεως αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς συνασπίζεται κατὰ τῶν ἀντιπάλων· διαθέτουσα δὲ πάντοτε τὴν μεγίστην ἐν τῇ χώρᾳ δύναμιν, εὐχερὲς ἀνακτᾶται τὴν ἐξουσίαν· οὕτω δὲ μόνον τὰ μεταξὺ ἐπακόλουθα τῆς ἐκτραχύνσεως τῶν παθῶν ὑπολείπονται. — Οὕτως ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα — διότι, δυοῖν κακοῖν προκειμένοις, τὸ μὴ χεῖρον βέλτιον — ἀποβαίνει ἡ διὰ τοῦ ἐθνικοῦ κόμματος κυβερνήσεως τοῦ τόπου, ἐξευρισκόμενου — ἐνθα κεῖται τὸ δυσχερέστατον τοῦ ἔργου — τοῦ ἀνδρός, ὅστις θὰ κατόρθου νὰ συγκεντρώσῃ περὶ ἑαυτὸν τὰ συνετώτερα καὶ μετριοπαθέστερα στοιχεία τῆς μερίδος ταύτης.

Ἡ ὑπὸ τὸν κ. Δ. Στούρτζαν ρουμανικὴ ἀντιπολίτευσις, θέλουσα νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὸν σωβινισμόν τῆς δημοσίας γνώμης, ὑπεκίνησεν αὐτῆς κατ' αὐτὰς τὸ ζήτημα τῶν ὑπὸ τὸ οὐγγρικὸν σκῆπτρον Ρουμάνων, διὰ θερμότητων δὲ ἀγορεύσεων, ἐν αἷς διέπρεπεν ἡ τοῦ ὀνομασθέντος ἡγήτου τῶν φιλελευθέρων, διεξετραγώδησε διὰ μελανιάτων χρωμάτων τὴν θέσιν τῶν ἐν Τρανσυλβανίᾳ ἀδελφῶν καὶ ἀπῆλθε παρὰ τῆς κυβερνήσεως, ὅπως διενεργήσῃ «τιμίαν τινὰ μεσιτείαν» τοῦλάχιστον ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως τῆς θέσεως τῶν ὁμοεθνῶν. — Ἡ κυβερνήσις ὅμως ἐν ἀξιοπαρατηρήτῳ ἀπαθείᾳ διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ κ. Λιχωδάου καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν κτημάτων κ. Κάου ἀπέκρουσεν ἀνεπιθυλάκτως πᾶσαν τοιαύτην ἐνέργειαν, ὡς μέλλουσαν, ἀντὶ νὰ ὠφελήσῃ, νὰ ἐκτραχύνῃ μᾶλλον τὴν στάσιν τῶν Μαγυάρων πρὸς τοὺς Ρουμάνους, ὧν τὴν θέσιν, εἶπε, μακροὶ αἰῶνες ἱστορίας καθιέρωσαν ὡς θέσιν κατακεκμημένων πρὸς κατακτιτὰς καὶ οἵτινες διὰ διαλλακτικῆς μόνον καὶ μετριοπαθοῦς συμπεριφορᾶς θὰ ἠδύναντο νὰ βελτιώσωσι τὴν θέσιν αὐτῶν, πείθοντες προϊόντος τοῦ χρόνου τοὺς Οὐγγρούς ὅτι συμφορώτερον αὐτοῖς νὰ ἔχωσιν εὐμενεῖς ἢ δυσμενεῖς συμπολίτας. — Καὶ ὅμως οὐδὲ τὴν τοιαύτην γλῶσσαν ἔκριναν ἀρετὴν οἱ ἐν Πέστη, ἢ Ἀνταπόκρισις τῆς Πέστης δὲ μέμφεται πικρῶς τὸν κ. Λιχωδάου, ὡς μὴ μετελθόντα ἱκανῶς δριμύειν γλῶσσαν κατὰ τῶν ὑποκινητῶν τοιούτων ζητημάτων.

Ἀτυχῶς οὐδὲ τὸ κείμενον τῆς πρὸ τῆς Βουλῆς δηλώσεως τοῦ κ. Κρίστου ἐνθαρρύνει ἐπαρκῶς περὶ τῆς οικονομικῆς πολιτικῆς τοῦ νέου ἰταλικοῦ ὑπουργείου. — Ἀναφέρονται μὲν μεγάλας οικονομίαι, ἀλλὰ μετ' αὐτῶν καὶ μεγάλας θυσίαι, αἵτινες δὲν εὐδικεῖνται μὲν ἐν τῷ πρωθυπουργικῷ λόγῳ, ἀλλ' αἱ ὁποῖαι, ὀριζόμεναι ἐν τῷ φερομένῳ προγράμματι τοῦ ἐπὶ τῶν οικονομικῶν ὑπουργοῦ κ. Σοννίνου, δὲν ἐπαγγέλλονται ἀνθρώπιν τῆς διηνεῖς οικονομικῆς καταστάσεως τοῦ κράτους. — Τοῦτο δὲ διότι προδίδουν ὅτι τὰ μὲν τριῶντα ἑκατομμύρια τῶν οικονομικῶν, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ταῦτα θὰ περιεκόπτοντο ἀπὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν δαπανῶν ἀνευ τελείας χαλαρώσεως τῆς καὶ ἤδη μὴ πάνυ στερεῶς χωρούσης διοικήσεως — διότι

εἰς τὰς στρατιωτικὰς δαπάνας ἀναφέρονται δέκα μόνον ἑκατομμύρια τῶν οικονομικῶν τούτων — ἐλάχιστον μέρος θὰ ἐπλήρουν τοῦ ἐξ ἑκατὸν πεντήκοντα ἑκατομμυρίων ἐλλείμματος, τὰ δὲ πεντήκοντα τῶν ἀπαιτηθησόμενων νέων φόρων θὰ παραμείνωσιν ἐπὶ τοῦ χάρτου τοῦ νομοσχεδίου, οὔτε τῆς χώρας ἀντεχοῦσης πρὸς νέα βάρη, οὔτε τῆς Βουλῆς διατεθειμένης πρὸς ψήφισιν τοιούτων. — Ὡς πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν, περὶ ταύτης ἔγμεδος μόνον, ἀλλ' ὅπωςδὴποτε σαφὴς ἐγένετο ἐν τῷ λόγῳ δὴλωσις. — Ὁ κ. Κρίστου, ἀποδοκιμάσας τὰ αἷτια, τὰ προκαλέσαντα τὴν ἐνεστῶσαν οικονομικὴν θέσιν τῆς Ἰταλίας, μετὰ μοναδικῆς δὲ εὐτολμίας ὁμολογῆσας τὸ ἐσχάτως κρίσιμον τῆς θέσεως ταύτης, βεβαίως οὕτως οὐδὲν ἐπραξεν ἄλλο ἢ ἀπεκίρηνεν ἐπισήμως τὴν πολιτικὴν τῆς μεγαλομανίας, ἥτις, συνδυασθεῖσα μετὰ τῆς γαλλοφοβίας, ἥς εἰσηγητὴς αὐτὸς οὗτος ἐγένετο, ἀπετέλεσε τὸν κυριώτατον παράγοντα τῆς παρούσης καταστάσεως. — Τῆς τριπλῆς συμμαχίας οὐδὲ τυπικὴ μυσία. Τοῦτο δύναται μὲν νὰ μὴ σημαίνει ἐπικειμένην καταγγελίαν τῆς συμμαχικῆς συνθήκης, πάντως ὅμως σημαίνει ἐπιφυλακτικὴν ἀνοχὴν τῶν ὄρων αὐτῆς μετὰ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας.

Ἡ τῶν μικρῶν ἐμπορικῶν συμβάσεων ὑπὸ τοῦ κοινοβουλίου τῇ συμπτᾶσει τῶν δημοκρατικῶν στοιχείων ἐπιψηφισίς οὐ μόνον δὲν ἐβεβλήσε τὴν θέσιν τοῦ γερμανοῦ ἀρχιγραμματέως, ἀλλὰ καὶ μανιωδετέρους ἐξήγειρε κατ' αὐτοῦ τοὺς θιασώτας τῆς προστατευτικῆς πολιτικῆς. — Ὅπερ δὲ χεῖρον, ὁ κόμης Καπρίδης ἔχει, φαίνεται, λόγους νὰ μέμφεται καὶ αὐτὰ τὰ μέλη τῆς προδικῆς κυβερνήσεως ὡς μὴ παρέχοντα αὐτῷ εἰλικρινῇ συνδρομὴν, ὡς ἐπικουροῦντας δὲ μᾶλλον τοῖς ἀντιπάλοις αὐτοῦ, οἵτινες μυσία μηχανῶνται κατὰ τοῦ ἀρχιγραμματέως πρὸς περιφθορήσιν τῶν ἀγροτικῶν αὐτῶν συμφερόντων. — Ἐντεῦθεν ἀλλεπάλληλα ἑκτακτα καὶ μακρὰ ὑπουργικὰ συμβούλια καὶ συγκαὶ τοῦ ἀρχιγραμματέως πρὸς τὸν αὐτοκράτορα συνεντεύξεις καὶ ἐγκύκλιαι παραινετικαὶ τοῦ πρώην πρωθυπουργοῦ, ἀλλ' ἄγνωστον ποῦ θὰ καταλήξῃ ἡ σπουδαία αὕτη κρίσις.

Ἐν Ἀγγλίᾳ ἀπέλκην ὑπὲρ τῆς κυβερνήσεως τὸ ζήτημα τῶν ναυτικῶν δυνάμεων τοῦ κράτους, τοῦ κοινοβουλίου μετὰ πειστικὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. Γλάδστονος καταλήψαντος τῆς προτάσεως τοῦ πρώην πρώτου λόρδου τοῦ ναυαρχείου λόρδου Ἀμιλτων, δι' αὐθαιρέτων ὑπολογισμῶν καὶ διὰ τῆς ἐξουδετερώσεως δύο κυριωτάτων συντελεστῶν, τῆς δυνάμεως τῶν βρετανικῶν ναυπηγείων καὶ τῆς ταχύτητος, μεθ' ἧς ἐν Ἀγγλίᾳ διεξάγεται ἡ ναυπήγησις, εὐρίσκοντες μετὰ τῆς συντηρητικῆς ἀντιπολιτεύσεως, ποθοῦσης νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὸν σωβινισμόν τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ κατὰ τῆς κυβερνήσεως τῶν φιλελευθέρων, ὅτι τὸ βρετανικὸν ναυτικὸν τοσοῦτον ὑπολείπεται τῶν ἠνωμένων γαλλορωσικῶν ναυτικῶν δυνάμεων, ὥστε ἐν πρώτῃ συγκρούσει διατρέχει τὸν ἐσχατον τῆς καταστροφῆς κίνδυνον, καὶ ἀπαιτοῦντος ὅπως πρὸς τοῖς τεθεσπισμένοις ἤδη εἰς ναυπηγήσεις νέων σκαφῶν ὑπερεῖκοσιν ἑκατομμύριοι λίρων διατεθῶσιν ἔτερα εἰκοσὶν ἑκατομμύρια, ὅπως νέος καταρτισθῇ ὁλος στόλος καταδρομικῶν.

Μ. Ε. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ.